

KRIVIČNI I PREKRŠAJNI ASPEKTI HVATANJA PTICA PEVAČICA

DRUŠTVO ZA ZAŠTITU I
PROUČAVANJE PTICA SRBIJE

BirdLife
INTERNATIONAL

euRONATUR

KRIVIČNI I PREKRŠAJNI ASPEKTI HVATANJA PTICA PEVAČICA

Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije
BirdLife Serbia

Autor: **Davor Marković**

Dizajn: **Kalman Moldvai**

Fotografije: **Arhiva DZPPS, Wikimedia Commons, Pixabay, Unsplash**

Novi Sad, 2024.

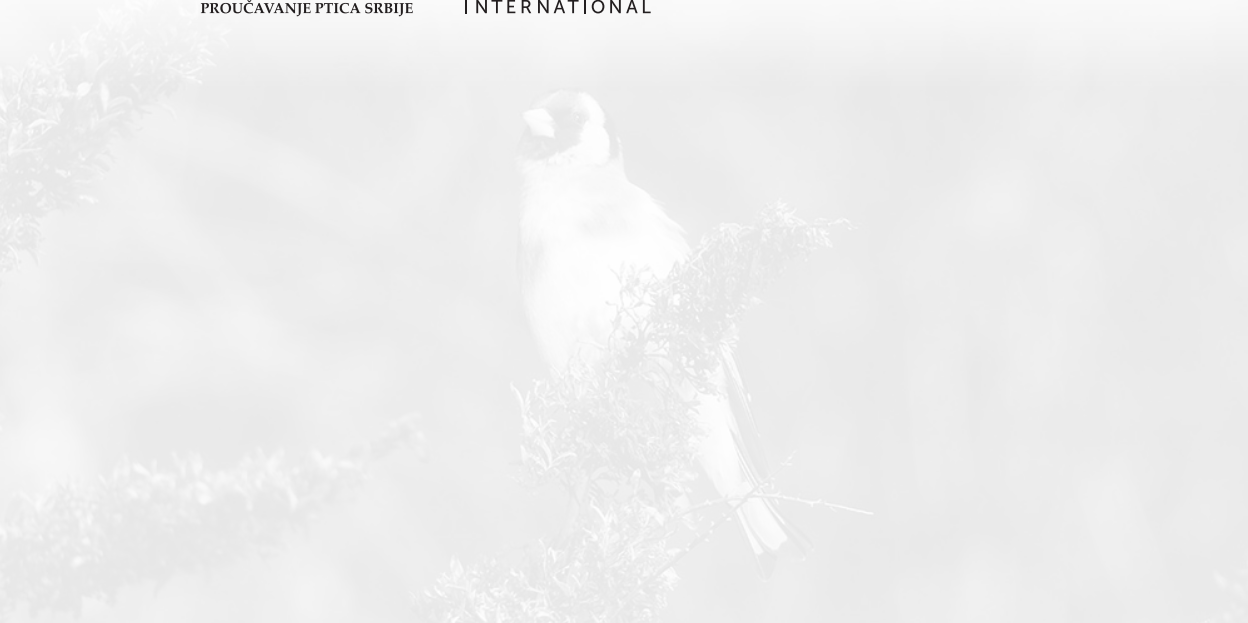
Publikacija je pripremljena u sklopu projekta Adriatic Flyway 5,
kojim koordinira Euronatur.

DRUŠTVO ZA ZAŠTITU I
PROUČAVANJE PTICA SRBIJE

euRONATUR

SADRŽAJ:

Uvod	4
Strogo zaštićene vrste ptica koje su pogođene nezakonitim radnjama	5
Položaj strogo zaštićenih vrsta u pravnom sistemu republike Srbije	7
1. Zakon o zaštiti prirode	7
2. Krivični zakonik	7
3. Ustav Republike Srbije	8
4. Pravilnik o uslovima držanja, načinu obeležavanja i evidentiranja divljih životinja u zatočeništvu	8
Sredstva za hvatanje ptica pevačica	9
1. Lov kaptanom	9
2. Lov lepkom	11
3. Lov mrežama	12
Motivi	12
Platforme za prodaju	13
Pravilnik o odštetnom cenovniku	14
Zaključak	14

UVOD

Usled ekoloških, klimatskih i orografskih odlika, Republika Srbija se nalazi u jednom od bioloških centara Evrope. Pored toga što ove odlike omogućavaju brojnim vrstama ptica da se u Srbiji gnezde ili zimuju, to je nažalost praćeno i čitavim nizom nezakonitih aktivnosti u odnosu na njih. Jedna od najzastupljenijih nezakonitih aktivnosti protiv divljih vrsta u Srbiji je hvatanje divljih ptica pevačica iz prirode. Pod pojmom hvatanja ptica pevačica podrazumeva se primena različitih metoda hvatanja živih jedinki strogo zaštićenih ptica, kao i njihova dalja prodaja, razmena, držanje i razmnožavanje u zatočeništvu. Ove zabranjene aktivnosti, koje su naročito zastupljene na jugu Srbije, stvaraju pritisak na populacije divljih vrsta i u velikoj meri doprinose njihovom opadanju. Prema procenama, u Srbiji se iz prirode svake godine nezakonito izlovi nekoliko desetina hiljada strogo zaštićenih ptica pevačica. Tome, u velikoj meri, doprinosi i marginalizacija problema kako od strane nadležnih institucija, tako i od šire javnosti, kao i nedostatak primene neophodnih znanja i metoda biološke i pravne prirode, koja su neophodna za pravilno prepoznavanje oblika kriminaliteta, utvrđivanje pravnog položaja pogođene vrste u nacionalnom zakonodavstvu, kao i procesnim radnjama koje su na raspolaganju za prikupljanje dokaznog materijala. Istovremeno, za aktivnost hvatanja divljih ptica vezuje se veliki broj žargonskih naziva koji, ukoliko se ne angažuje **stručno lice** ili **veštak** koji će ptice identifikovati, mogu dovesti u zabludu u pogledu pravnog položaja uhvaćenih vrsta. U praksi su se javljali slučajevi u kojima su krivolovci za strogo zaštićene vrste tvrdili da su u pitanju hibridi ili kanarinci, što je zatim dovodilo u zabludu pripadnike organa gonjenja. Pojam hvatanja ptica pevačica u narodu poznatiji pod nazivom “*štiglicarenje*”, oni koji se bave ovom zabranjenom delatnošću se nazivaju “*štiglicarima*”, što potiče od najpopularnije ptice za hvatanje i držanje - češljugara (*C. carduelis*), u narodu poznatijim pod nazivom “*štiglic*”. U Srbiji je prisutan i izvestan broj legalnih držalaca i odgajivača strogo zaštićenih vrsta, čije su ptice obeležene zatvorenim nožnim prstenovima, koji poseduju svu neophodnu dokumentaciju i koji su ptice koje se nalaze u njihovom posedu prijavili ministarstvu nadležnom za poslove zaštite životne sredine u skladu sa Pravilnikom o uslovima držanja, načinu obeležavanja i evidentiranja divljih životinja u zatočeništvu.¹ Međutim, postoje ozbiljne indicije da se ovi prstenovi falsifikuju i naknadno dodaju na ptice ukradene iz prirode.

U ovom konciznom stručnom priručniku, koji je prevashodno namenjen organima pravosuđa, Ministarstva unutrašnjih poslova i inspekcije, ali koji je dovoljno prijemčiv i nestručnoj javnosti, razmotrićemo vrste koje su u najvećem broju slučajeva pogođene nezakonitim radnjama, njihovim pravnim položajem u zakonodavnom sistemu Republike Srbije, metodama nezakonitog lova, motivima i platformama za prodaju. Na samom kraju, razmotrićemo i često zapostavljen podzakonski akt uz pomoć kog se ozbiljnim i odlučnim pristupom bavljenja ovim sveprisutnim problemom, u budžet Republike Srbije mogu sliti značajna finansijska sredstva.

1 “Sl. glasnik RS”, br. 86/2010

— STROGO ZAŠTIĆENE VRSTE PTICA KOJE SU —
POGOĐENE NEZAKONITIM RADNJAMA

Vrste koje se najčešće hvataju su:

Češljugar (*Carduelis carduelis*),
žargonski naziv: **štiglič**

Čížak (*Spinus spinus*),
žargonski naziv: **cajzla**

Zelentarka (*Chloris chloris*),
žargonski naziv: **kringlov**

Žutarica (*Serinus serinus*),
žargonski naziv: **štancer, štanc cajzla**

Zimovka (*Pyrrhula pyrrhula*),
žargonski naziv: **gimpla**

Konopljarka (*Linaria cannabina*),
žargonski naziv: **aniflan**

Vrste koje se ređe hvataju su:

Juričica (*Acanthis flammea*),
žargonski naziv: **mer cajzla**

Obična zeba (*Fringilla coelebs*),
žargonski naziv: **belokrilka**

Krstokljun (*Loxia curvirostra*)

Drozd pevač (*Turdus philomelos*)

Običan kos
(*Turdus merula*)

Vuga
(*Oriolus oriolus*)

Mali slavuj
(*Luscinia megarhynchos*)

POLOŽAJ STROGO ZAŠTIĆENIH VRSTA U PRAVNOM SISTEMU REPUBLIKE SRBIJE

1. Zakon o zaštiti prirode

Kao i većina ptica iz reda pevačica (*Passeriformes*), navedene vrste svrstane su u strogo zaštićene i one su nabrojane u Pravilniku o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih vrsta biljaka, životinja i gljiva.² Strogo zaštićene divlje vrste, određuju se na osnovu nacionalnih i međunarodnih crvenih lista ili crvenih knjiga, potvrđenih međunarodnih ugovora, stručnih nalaza i/ili naučnih saznanja. Na osnovu Zakona o zaštiti prirode,³ zabranjeno je **hvatati, držati** i/ili ubijati, bilo kojom metodom, strogo zaštićene divlje vrste životinja u svim fazama biološkog ciklusa, oštećivati ili uništavati njihove razvojne oblike, jaja iako su prazna, gnezda i legla, kao i područja njihovog razmnožavanja, odmaranja i ugrožavati ili uništavati njihova staništa i **prikrivati, držati, uzgajati, trgovati, izvoziti, prevoziti, otuđivati** ili na bilo koji način **pribavljati** i javno izlagati životinje uključujući sve njihove derivate i razvojne oblike.

2. Krivični zakonik

Nedozvoljena trgovina, čl. 235. st. 3. Krivičnog zakonika

Trgovinom strogo zaštićenih vrsta može se ostvariti obeležje krivičnog dela Nedozvoljena trgovina, član 235, Krivičnog zakonika,⁴ koje u stavu 3. predviđa da će se kaznom iz stava 2. ovog člana kazniti i ko neovlašćeno prodaje, kupuje ili vrši razmenu robe ili predmeta čiji je promet zabranjen ili ograničen.

Ubijanje i zlostavljanje životinja, čl. 269. st. 2. Krivičnog zakonika

Divlje ptice se uglavnom drže u kavezima ispod propisanih dimenzija,⁵ gde ne samo da ne mogu da ispolje svoje osnovne biološke potrebe, već su i pod ogromnim psihološkim stresom i strahom izazvanih stranim okruženjem i neposrednom blizinom čoveka. U veštačkim uslovima, ne može biti ostvarena dobrobit za ptice koje su uzete iz prirode. Dobrobit životinja je pojam definisan

2 "Sl. glasnik RS", br. 5 od 5. februara 2010, 47 od 29. juna 2011, 32 od 30. marta 2016, 98 od 8. decembra 2016.

3 "Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - ispr., 14/2016, 95/2018 - dr. zakon i 71/2021

4 "Sl. glasnik RS", br. 85/2005, 88/2005 - ispr., 107/2005 - ispr., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016 i 35/2019

5 Veličina kaveza/volijere i drugi uslovi držanja ptica propisani su Pravilnikom o uslovima držanja, načinu obeležavanja i evidentiranja divljih životinja u zatočeništvu (Sl. glasnik RS", br. 86/2010)

Zakonom o dobrobiti životinja,⁶ koji predstavlja obezbeđivanje uslova u kojima životinja može da ostvaruje svoje fiziološke i druge **potrebe svojstvene vrsti**, kao što su ishrana i napajanje, prostor za smeštaj, fizička, **psihička** i termička **udobnost**, sigurnost, ispoljavanje osnovnih oblika ponašanja, **socijalni kontakt sa životinjama iste vrste**, odsustvo neprijatnih iskustava kao što su bol, patnja, **strah, stres**, bolesti i povrede. U tom smislu, držanje divljih ptica u ovim uslovima može se tumačiti kao vid psihičkog zlostavljanja životinje, što sa sobom povlači krivičnu odgovornost.

Nezakonit lov, čl. 276, st. 4. Krivičnog zakonika

Hvatanjem ptica pevačica ostvaruju se obeležja krivičnog dela Nezakonit lov, član 276. Stav 4. Krivičnog zakonika, kako u pogledu vrsta čiji lov nije dozvoljen, tako i u pogledu sredstava za masovno uništavanje divljači. U tom smislu, pod pojmom nedozvoljenih sredstava za lov, odnosno sredstava za masovno uništavanje divljači, podrazumevaju se metode bliže opisane Zakonom o divljači i lovstvu, kao i Zakonom o zaštiti prirode. U tim zakonima, navode se sredstva kao što su **zamke ili klopke, lepkovi, mreže** i kućice sa mrežom, tj. druga sredstava za masovno hvatanje, odnosno uništavanje ptica. Takođe, zabranjena je upotreba **elektronskih uređaja, audio uređaja i živih mamaca**.⁷

3. Ustav Republike Srbije

Zdrava životna sredina, u koju spada i biodiverzitet, je ustavna kategorija, pa je članom 74. Ustava,⁸ propisano da svako ima pravo na zdravu životnu sredinu i na blagovremeno i potpuno obaveštavanje o njenom stanju. Svako, a posebno Republika Srbija i autonomna pokrajina, odgovoran je za zaštitu životne sredine. Svako je dužan da čuva i poboljšava životnu sredinu. U tom smislu, napad na biodiverzitet je napad i na Ustavni poredak naše zemlje.

4. Pravilnik o uslovima držanja, načinu obeležavanja i evidentiranja divljih životinja u zatočeništvu

Što se tiče uslova pod kojima se strogo zaštićene vrste mogu držati, oni su propisani Pravilnikom o uslovima držanja, načinu obeležavanja i evidentiranja divljih životinja u zatočeništvu (u daljem tekstu pasusa Pravilnik) i odnose se na pravno lice, preduzetnika ili fizičko lice koje drži primerke divljih životinja u zatočeništvu. **Čl. 18.** Pravilnika propisuje da se ptice obeležavaju **zatvorenim nožnim prstenom**, koji mora biti izrađen **u neprekidnom krugu**, bez prekida i spoja,

6 "Sl. glasnik RS", br. 41/2009

7 "Sl. glasnik RS", br. 18/2010, 95/2018 - dr. zakon i 92/2023 - dr. zakon

8 "Sl. glasnik RS", br. 98/2006 i 115/2021

koji mora posedovati **jedinstven, trajno čitljiv i nepromenjiv kod** i mora biti takve izrade da ne škodi ptici i da ga ptica ne može oštetiti. Zatvoreni nožni prsten mora biti proizveden u svrhu označavanja ptica i ne sme se ni na koji način menjati. Prsten mora biti takve veličine da ga je nemoguće skinuti sa noge odrasle ptice, a stavlja se na nogu ptice prvih dana nakon izleganja. Čl. 20. Pravilnika propisano je da zatvoreni nožni prsten mora da sadrži jedinstven, trajno čitljiv i nepromenjiv kod od 11 znakova sastavljenih na sledeći način:

- a) Mesta 1 i 2: oznaka države Republike Srbije - RS;
- b) Mesta 3 i 4: godina uzgoja;
- c) Mesta 5, 6 i 7: broj odgajivača ili odgajivačnice;
- d) Mesta 8, 9 i 10: redni broj ptice;

Prema odredbama **čl. 25.** Pravilnika, obeležavanje zaštićenih životinja obezbeđuje odgajivač, odnosno vlasnik životinje, a sprovodi **obeleživač** sa kojim je zaključen ugovor. Obeleživač pri obeležavanju divljih životinja izdaje **potvrdu sa podacima o obeležavanju zaštićenih životinja**, koja se nalazi u Prilogu III Pravilnika. Evidencija divljih životinja propisana je čl. 26 Pravilnika i vodi je obeleživač u elektronskom obliku, unošenjem u centralnu bazu podataka, a ove podatke jednom godišnje dostavlja u formi izveštaja o evidentiranim podacima nadležnom Ministarstvu. S obzirom na to da postoje ozbiljne indicije da se zatvoreni nožni prstenovi izdaju paušalno ili da se falsifikuju, neophodno je prilikom svakog inspekcijskog nadzora proveriti i validnost navedene prapratne dokumentacije.

— SREDSTVA ZA HVATANJE PTICA PEVAČICA —

Istorijski gledano, broj različitih sprava i tehnika za hvatanje divljih ptica raznovrstan je koliko i ljudska mašta, ali se u praksi najčešće javljaju tri oruđa za hvatanje ptica: **kapan, lepak i nec-mreže**.

1. Lov kapanom

Kapan predstavlja najzastupljenije sredstvo za nezakonito hvatanje ptica pevačica - specijalizovanu, automatsku, mehaničku **klopku**, koja funkcioniše po sistemu opruga i poluga. Kapan svojim izgledom podseća na mali drveni kavez, ali sadrži specijalan mehanizam koji omogućava automatsko zatvaranje rešetke, onog trenutka kada ptica dodirne prečagu. Koristi se u kombinaciji sa jednom ili više živih ptica pevačica, koje se nalaze u zasebnom odeljku ili susednom kavezu

i koje svojom pesmom dozivaju jedinke iste vrste u zatočeništvo. Ovaj metod nezakonitog lova je izuzetno problematičan za otkrivanje, jer se često koriste u dvorištu ili na terasi, odnosno prozoru stambenog objekta. Na tržištu u Srbiji može se naći veliki broj različitih modela kapana. Jedan od najopasnijih modela je tzv. turski kapan, koji ima mogućnost automatskog okretanja rešetke, tako da nakon upadanja ptice u klopku, ona dospeva u posebnu pregradu na dnu zamke, dok se mehanizam automatski vraća u prvobitni položaj i spreman je za hvatanje naredne jedinke.

Turski kapan, Foto: Arhiva DZPPS

Nešto jednostavniji model je tzv. običan kapan, koji nema mogućnost automatskog povratka u prvobitni položaj, ali je najjednostavniji, a samim tim i najjeftiniji za izradu i prodaju. Praksa prepoznaje aktivne i neaktivne kapane, odnosno kapane koji se koriste u kombinaciji sa pticom pevačicom ili električnom vabilicom koja simulira zov mužjaka ciljane vrste i kapane koji nisu u upotrebi, ali mogu u svakom trenutku biti aktivirani.

Obični kapan, Foto: Arhiva DZPPS

2. Lov lepkom

Lov lepkom je zabranjen vid lova koji podrazumeva premazivanje grana lepljivom supstancom (najčešće lepkom za glodare ili topljenom gumom) koja pticu momentalno hvata u ovu, neretko smrtonosnu, zamku. Ptice koje upadnu u lepak u svojim pokušajima da se oslobode, mlate krilima, čime dolaze u opasnost od potpunog oblepljivanja, što vodi do gubitka operjalosti, ogromnog stresa i uginjavanja. Lepak se premazuje na pažljivo odabrane grane, na čijim vrhovima se nalaze valjkasti, drveni umeci u koje se postavlja čičak (češljuga) kojim se ptice hrane. Lepak se kasnije sa ptica skida benzinom, dok se ptice koje za krivolovce nemaju upotrebnu vrednost, čupaju iz lepljive zamke i bacaju, što vodi do sigurnog uginjavanja. Ovaj metod lova koristi se i u kombinaciji sa živim mamcem.

Umetak za češljuge je indikator hvatanja ptica lepkom, Foto: Arhiva DZPPS

Lepak za ptice, Foto: Pixabay

3. Lov mrežama

Predstavlja zabranjen vid lova kojim se za jako kratko vreme može uhvatiti ogroman broj ptica. Ornitološke mreže, poznatije kao nec-mreže, čija je osnovna svrha legalno hvatanje ptica radi prstenovanja u naučnoistraživačke svrhe, sastoje se od finih, gotovo nevidljivih, mekih vlakana, opuštenih u džepove. Mreže su velikih dimenzija, najčešće 9x4m. Ptice se dozivaju jedinkom iste vrste koja se nalazi u blizini u malom kavezu ili puštanjem oglašavanja ciljane vrste sa mobilnog telefona ili električne vabilice. Na ovaj način, naročito tokom prolećne i jesenje seobe, čitava jata ptica upadaju u mreže. Primenom ove metode, moguće je uhvatiti i do 150 ptica za samo jedan dan. Ukoliko se mreže ne obilaze redovno, na svakih 20-30 minuta, veoma brzo može doći do toplotnog udara i uginjavanja uhvaćene ptice.

Nec-mreža, Foto: Pixabay

MOTIVI

Najčešći motiv hvatanja ptica pevačica je držanje u kavezu zarad njihove pesme, što je hobi koji se generacijama prenosi s kolena na koleno i koji svoje uporište nalazi u tradiciji. Istovremeno, postoji snažno uverenje da su biološki resursi nepresušni, bez obzira na to koliko ptica bude izlovljeno iz prirode. Podjednako učestao motiv hvatanja ptica pevačica je sticanje protivpravne imovinske dobiti nelegalnom trgovinom, razmenom ili daljim razmnožavanjem ptica (izvođenje mladih) ili ukrštanjem (bastardizacija) u prodajne svrhe. Društveno-ekonomski motiv ove potrebe ogleda se u visokoj stopi siromaštva, koji je naročito izražen u ruralnim krajevima južne Srbije. Takođe, postoje organizovana takmičenja u pesmi češljugara (štiglića), koje sa sobom nose nagrade, kako u pogledu imovinske dobiti, tako i u vidu titule i pehara, odnosno dodeljivanja šampionskog porekla ptici, što dalje utiče na rast cene ptica na tržištu.

PLATFORME ZA PRODAJU

Prodaja ptica pevačica na oglasima je znatno opala u poslednjih nekoliko godina, zbog strože kontrole oglasnika. Međutim, zbog slabe ili nikakve kontrole grupa na društvenim mrežama, ovaj vid trgovine je stvar svakodnevice. Takođe, iako se na javnim berzama sitnih životinja beleži pad prodaje ptica uzetih iz prirode, gotovo uvek se u manjim mestima, a naročito na buvljim pijacama, mogu pronaći primerci nelegalno stečenih ptica. Godine 2017. na jednoj beogradskoj pijaci u centru grada, otkriven je i priveden ilegalni trgovac koji je u pijačnom cegeru imao kaveze sa 29 strogo zaštićenih ptica pevačica, među kojima su bile vrste češljugar, zelentarka i čižak, dok je kod istog lica, u praznoj kutiji sredstva za pranje veša pronađena i jedinka strogo zaštićene vrste obični kos. Istom prilikom, policijski službenici otkrili su još jedno lice, koje je u prtljažniku automobila imalo nekoliko kaveza punih strogo zaštićenih ptica. Ptice su bile u vidno lošem stanju, a kod nekih je došlo do uginjavanja, što je čest slučaj kod ovakvog vida trgovine. Veoma je česta i međumesna trgovina, gde se ptice predaju vozačima autobusa na međugradskim linijama. Ovako zapakovane pošiljke sa živim pticama putuju od mesta do mesta, uz malu novčanu naknadu vozačima autobusa, čime se, između ostalog, krši i Zakon o dobrobiti životinja u delu koji se odnosi na transport životinja.

Uginula jedinka strogo zaštićene vrste čižak, Foto: Arhiva DZPPS

— PRAVILNIK O ODŠTETNOM CENOVNIKU ZA — UTVRĐIVANJE VISINE NAKNADE ŠTETE PROUZROKOVANE NEDOZVOLJENOM RADNjom U ODNOSU NA STROGO ZAŠTIĆENE I ZAŠTIĆENE DIVLJE VRSTE

Ovaj podzakonski akt (u daljem tekstu Pravilnik),⁹ koji je donet na osnovu Zakona o zaštiti prirode, predstavlja način kojim se od okrivljenih može naplatiti odšteta i koji može predstavljati **značajan priliv sredstava u budžet Republike Srbije**. Ipak, u najvećem broju slučajeva biva nepravedno marginalizovan tokom krivičnog ili prekršajnog postupka. Pravilnikom se, pored odštete za ubijanje ili uništavanje strogo zaštićenih i zaštićenih vrsta, predviđa i visina naknade štete za druge nedozvoljene radnje, kao što su povređivanje, restoriranje, proganjanje, **hvatanje, držanje**, uznemiravanje u toku perioda gnežđenja i podizanja mladih, migracije i hibernacije. Odšteta za ove zabranjene aktivnosti iznosi najmanje 20%, a najviše 80% iznosa predviđenog za pojedinu životinjsku vrstu, koja je navedena u Pravilniku, imajući u vidu stepen radnje, oštećenja i značaj zaštićene vrste. Ono što je od naročitog značaja je to da se visina štete odnosi na svaku jedinku ponaosob, što kumulativno može da preraste u naknadu štete koja se izražava u stotinama hiljada dinara. Tako, predviđena naknada štete u odnosu na strogo zaštićene vrste iz porodice zeba (Fringillidae), kojima pripada i češljugar, iznosi 25.000 dinara po ptici, dok za hvatanje i posedovanje strogo zaštićenih vrsta, odšteta propisana Pravilnikom iznosi **5.000 – 20.000 dinara po ptici**. Uzevši primer prethodno opisanog slučaja iz 2017. godine, kada je otkriveno lice koje je prodavalo 29 strogo zaštićenih ptica, moguća odšteta za nedozvoljene radnje mogla je da varira u rasponu od 20-80%, odnosno u iznosu od **142.000 - 568.000 dinara**, tj. i više, ako se uzme u obzir da su neke od ptica uginule usled neadekvatnog držanja.

ZAKLJUČAK

Vlada Republike Srbije je u aprilu 2021. godine donela Zaključak o prihvatanju preporuka br. 205 (2019) Stalnog komiteta Konvencije Saveta Evrope o očuvanju evropske divlje flore i faune i prirodnih staništa, koja se odnosi na Rimski strateški plan o iskorenjivanju nezakonitog ubijanja, hvatanja i trgovine divljim vrstama ptica, za period 2020. do 2030. godine. Ovim zaključkom, Vlada Srbije zadužila je Ministarstvo zaštite životne sredine; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija; Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture; Ministarstvo pravde;

Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo finansija – Uprava carina da preuzmu mere i aktivnosti iz delokruga svojih nadležnosti u cilju iskorenjavanja nezakonitog ubijanja, hvatanja i trgovine divljim vrstama. Republika Srbija, kao država potpisnica brojnih međunarodnih konvencija, ima odličan zakonodavni okvir za sprovođenje kako preventivnih, tako i represivnih mera za kršenje propisa iz oblasti zaštite biodiverziteta. Zdrava životna sredina, u koju spada i biodiverzitet, je ustavna kategorija koja predviđa pravo i obavezu svakoga, a naročito državnih organa, da se o zdravoj životnoj sredini stara. Istovremeno, uviđa se manjak kadrova i sredstava, ali i nedovoljno poznavanje biološke vrednosti ptica, kao i nedovoljno poznavanje ovog kompleksnog problema, čija suština se ogleda u specifičnosti razumevanja metoda hvatanja ptica i raspoznavanja pogođenih vrsta. Iz tih razloga, veštačenje vrsta od strane ornitologa pokrajinskog ili republičkog Zavoda za zaštitu prirode je ključno. U slučaju da se prisustvo lica zaposlenog u Zavodu za zaštitu prirode ne može obezbediti na licu mesta, utvrđivanje vrsta se može nadomestiti i detaljnim fotografisanjem pronađenih primeraka, odnosno naknadnim veštačenjem. Takođe, uviđa se i neosnovano stanovište da se od predviđenih kaznenih i odštetnih odredbi ne mogu nadoknaditi administrativni, kadrovski i istražni troškovi krivičnog i prekršajnog postupka, što ne odgovara realnom stanju našeg zakonodavstva, uzevši u obzir pozitivne propise koji se odnose na kaznenu i odštetnu politiku.

KRIVIČNI I PREKRŠAJNI ASPEKTI HVATANJA PTICA PEVAČICA

Novi Sad, 2024.

DRUŠTVO ZA ZAŠTITU I
PROUČAVANJE PTICA SRBIJE

BirdLife
INTERNATIONAL

euRONATUR